

Årsrapport 2019

Martha
FÖRBUNDET

Annika Jansson
verksamhetsledare

En bättre värld, en vardag i taget

2

Bästa läsare,

Som en viktig aktör inom tredje sektorn utvecklar Marthaförbundet kontinuerligt sin verksamhet för att svara på behoven i en föränderlig omvärld. Vi arbetar också ständigt med att vidareutveckla uppföljningen och utvärderingen av vår verksamhet.

I årsrapporten för år 2019 fokuserar vi dels på resultaten för verksamhetsåret, dels på vilka strategier och arbetssätt vi har använt för att nå de uppsat-

ta målen. Syftet är att i större utsträckning än tidigare påvisa vilken nytta förbundet tillför samhället. Det betyder att vi i ord och bild resonerar kring hur vi jobbar för att utveckla vårt arbete, vilket genomslag och hur stor spridning arbetet får i medierna, hur vi lyckas engagera allmänheten och medlemmarna i våra projekt och kampanjer samt vilket gensvar vi får på de frågor vi lyfter fram.

VÅRA MÅLSÄTTNINGAR FÖR 2019

- ✂ Att mynta konceptet "våga giftfritt".
- ✂ Att arbeta för en bättre värld, en skogsfärd i taget.
- ✂ Att fira Martha 120 år på två språk med vår systerorganisation Marttaliitto.
- ✂ Att arbeta för en verksamhet som lockar nya medlemmar som vill dela vidare vardagskunskapen tillsammans med oss.

Marthaförbundet 120 år – ett fartfyllt och händelserikt jubileumsår

3

Hur ska man bäst sammanfatta ett jubileumsår? Ett år fyllt av innovativ materialproduktion och enastående evenemang genomförda i nära samarbete med våra marthasystrar på Marttaliitto. Tacksamhet är det första ord jag kommer att tänka på. Tacksamhet för alla de timmar som medlemmarna lagt ner på att förbereda, genomföra och delta i jubileumsårets evenemang. Tacksamhet för den extra insats som alla anställda sträckte sig till. All ordinär verksamhet genomfördes enligt plan och därtill alla jubileumsårets evenemang och materialproduktioner.

Tacksamhet känner jag även inför det fina samarbete vi fick erfara tillsammans med våra finska marthasystrar under året. Vi står varandra närmare än på länge efter att vi jobbat tillsammans under ett helt år.

Året inleddes med "Världens största marthakväll" 31.1 då föreningar, kretsar och distrikt samlades runt om i hela Finland. Det bjöds på jubileumskaka och -dryck, en historiskt tillbakablickande video och jubileumstal. Totalt samlades 1 550 svenskspråkiga och närmare 5 000 finskspråkiga marthor den kvällen, och vi fick stor synlighet både i printmedia och i tv.

Följande stora evenemang var jubileumsvårsmötet i Helsingfors 27.4. Dagen inleddes med ett högtidligt öppningsevenemang under ledning av konferenciererna Sonja Kailassaari och Mårten Svartström. Efter öppningen höll förbunden sina respektive årsmöten. Helsingfors svenska marthaförening stod för en un-

derhållande jubileumsmiddag med många överraskningar, bland dem Mark Levengood som fick skratten att nästan gå i taket i salen.

Den 8 september samlades vi i Åbo domkyrka för en högtidlig och stämningsfull jubileumsgudstjänst, där prästen Hilkkä Olkinuora medverkade som liturg och Marttaliittos generalsekreterare Marianne Heikkilä predikade. Närmare 750 personer bänkade sig i domkyrkan under den direktsända tv-gudstjänsten.

Årets absolut största evenemang var Marthatorget på Senatstorget 14.9 som besöktes av 15 000 personer. Vår mångsidiga marthaverksamhet var indelad i sju programhelheter: trädgård, skog, mat, handarbete, miljö, internationell verksamhet och meningsfull vardag. Information delades, man fick pröva på att göra själv, lyssna på intressanta diskussioner och få tips och råd om ätbara vilda växter och svampar – ja, hela Senatstorget pulserade av marthaenergi! Allsång och torgdans stod också på programmet till besökarnas förtjusning, och huvudscenen hedrades av ett besök av president Tarja Halonen. Även detta evenemang rapporterades flitigt både i printmedia och i tv.

Marthaförbundets medlemmar fick under året tre jubileumsgåvor bestående av en jubileumstidning, en ägg- och en knytkalasbroschyr. Alla produkter gjordes tvåspråkiga och vittnar om den genuina viljan att tillsammans, sida vid sida med våra finska marthasystrar, fortsätta jobba "För en bättre värld en vardag i taget".

Se tidslinjen
på sidan 6.

Andrea Hasselblatt
förbundsordförande

Med framtiden i fokus

Vilket år vi har att se tillbaka på! Hela året har präglats av festliga och minnesrika jubileumsaktiviteter i genuin martha-anda. Jag är oerhört stolt över all den verksamhet som har varit och som har fått stor synlighet i pressen och delats livligt på sociala medier.

Året har också medfört mycket fokus på, och arbete med, att vidareutveckla organisationen. Alla distrikt, flera experter och förbundets personal har hörts i frågan, en arbetsgrupp har utrett olika möjligheter och centralstyrelsen har haft många och långa diskussioner kring förbundets framtid. Ansträngningarna utmynnade slutligen i ett förslag till principbeslut för hur utvecklingsarbetet ska föras vidare, ett förslag som antogs med siffrorna 37 mot 11 på förbundets höstmöte.

Beslutet är ett viktigt steg framåt. Samtidigt innebär det en stor utmaning för oss alla. Vi kan inte längre bygga organisationen på att det finns frivilliga som bär det byråkratiska ansvaret för förbundets fortlevnad om 20 eller 50 år. Vi måste hitta en modell som minskar byråkratin och ökar det lustfyllda. Framtida medlemmar vill engagera sig i själva verksamheten samt i de frågor som intresserar dem, och det måste vi kunna erbjuda dem.

Förändringens vindar blåser vare sig vi vill det eller inte, men vi har fortfarande tid att möta utmaningarna om vi agerar nu. Det handlar om en omställning som ska stärka förbundet och trygga föreningsverksamheten. Den kan betyda olika saker för olika distrikt, men i slutändan ska den främja nya former av medlemskap, gemenskapen i förbundet och arbetet med att dela den generationsöverskridande kunskap vi besitter.

Vår styrka har alltid varit att rikta blicken framåt och vara steg före. Vi ska även framöver arbeta för ett jämställt samhälle och en balanserad vardag. Det gör vi bäst tillsammans och med framtiden för ögonen.

Jag vill varmt tacka styrelsen för ett gott samarbete och ett ambitiöst arbete under det gångna året! Ett stort tack också till alla marthor och till förbundets personal. Och ett särskilt tack till våra finansörer som gör vårt arbete möjligt!

Information och kommunikation

När vi talar om kommunikationen på Marthaförbundet avser vi såväl förbundets interna som externa kommunikation. Den interna kommunikationen riktar sig till medlemmar och förbundsanställda, den externa till allmänheten, medier, finansörer, samarbetspartner och beslutsfattare.

Syftet med den interna kommunikationen är att skapa delaktighet och motivation samt främja känslan av en gemensam marthakultur. Den externa kommunikationen ska bidra till att öka kännedomen om förbundet, dess verksamhetsområden samt öppna upp betydelsen av vårt rådgivnings-, projekt- och informationsarbete. På sikt ska all kommunikation stärka och främja bilden av Marthaförbundet som en pålitlig källa för kunskap och inspiration samt en viktig aktör i det finländska civilsamhället.

Martha 120 år

Firandet av 120-årsjubileet gjorde avtryck också i förbundets informationsarbete. Flera unika jubileumsprodukter lanserades, en gemensam insats med Marttaliitto resulterade i broschyrer om såväl ägg som picknick, och årets första nummer av Martha och Martat utkom som en omfångsrik tvåspråkig jubileumstidning. Lite extra glans över festligheterna spred nytgåvan av klassikern Marthas kokbok. Den utkom första gången år 1929 och får nu stoltsera med både textilpärm och folierad rubrik i koppar.

Jubileet genererade ett stort intresse bland medierna och hos allmänheten. I början av året lanserades värvningskampanjen All världens marthor. Syftet var att visa på mångfalden marthor, locka nya medlemmar och öka kännedomen om förbundet. Kampanjen resulterade i 592 nya medlemmar under året.

Martha.fi

Den största satsningen var förnyelsearbetet med nya martha.fi. Arbetet gjordes i samarbete med kommunikationsbyrån Leroy med målet att utveckla martha.fi till Svenskfinlands viktigaste sajt för vardagsinspiration. Här delar vi praktisk kunskap, pålitliga tips, recept och aktuella texter, videor och poddar som inspirerar till att skapa en fungerande och hållbar vardag. På sajten informerar vi även om senaste nytt i marthavärlden och tipsar om martharelaterade händelser och evenemang.

Vårt ambitiösa arbete med hemsidan bar snabbt frukt. Antalet besökare ökade jämfört med föregående år och under årets sista månad slog vi rekord i antal aktiva användare: 15 100 på en månad.

DE HÄR MEDIERNA RAPPORTERADE FLITIGAST OM OSS 2019

Antal artiklar

VI HAR PRODUCERAT FÖLJANDE PUBLIKATIONER

En euro i taget – ekonomibok, lansering januari 2020
Lätt som en plätt – recepthäfte för Ungmartha, lansering januari 2020
Trygga plaster – Infokort om platsorter, oktober 2019
Matkulturmagasinet Skogens smaker, oktober 2019
Årsrapport 2018, april 2019
Marthas år – jubileumsmagasin, februari 2019
Knytkalas – broschyr, februari 2019
Överraskningsägg – broschyr, februari 2019, Tidskriften Martha, 5 nummer

Sociala medier

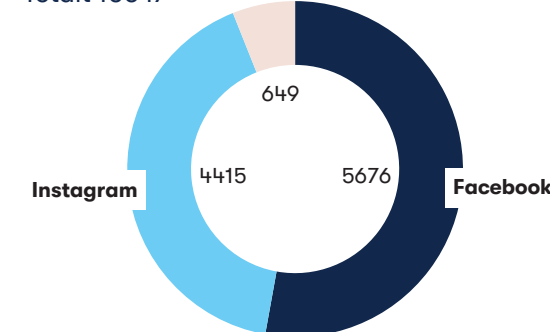
Marthaförbundets uppdrag att dela kunskap för en bättre värld, en vardag i taget, pågår dagligen i våra sociala kanaler. På Facebook, Instagram, Pinterest och Twitter delar vi tips, råd och kunskap. Våra sociala medier är en digital marthagemenskap där alla kan delta, dela kunskap och påverka, utan en direkt koppling till en förening eller krets.

Under 2019 märktes en stadig ökning i den digitala synligheten, och vår publik på sociala medier växte med mer än tusen följare.

HELA PUBLIKEN PÅ SOCIALA MEDIER

Antalet följare

Totalt 10647

Följarantalet på Instagram, Facebook och Twitter har ökat med 1501 på 10 månader.

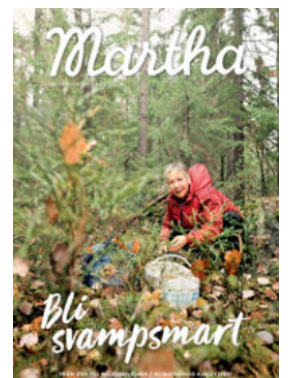
VARUMÄRKET MARTHA

En stor satsning år 2019 var också att stärka och utveckla varumärket ”Martha”. För att forma hur vi talar om Martha och hur man ser på Marthaförbundet inleddes ett aktivt varumärkesarbete som fortsätter år 2020. Det långsiktiga målet är att skapa en enhetligare och tydligare bild av förbundet hos våra olika målgrupper.

14 pressmeddelanden har sänts ut.
12 medlemsbrev har sänts ut.
7 avsnitt av Marthapodden har publicerats.
1 nyhetsbrev skickades till 335 mottagare och öppnades av 51 % (vanligt genomsnitt 48 %).

Tidskriften Martha

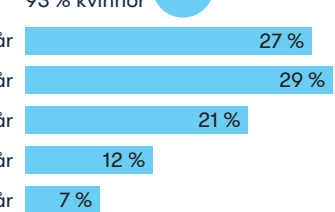
I april 2019 lät redaktionen göra en läsarenkät bland marthorna för att se vad de tycker om sin medlems-tidning. Enligt enkäten upplever marthorna att tidningen är pålitlig, mångsidig och ger en positiv bild av martharörelsen. Lika många tycker att den är lättläst, aktuell och innehåller intressanta artiklar. I sin helhet fick tidskriften Martha medeltalet 4,2 av 5 möjliga.

HELA PUBLIKEN PÅ SOCIALA MEDIER

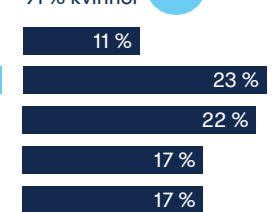
INSTAGRAM

93 % kvinnor

FACEBOOK

91 % kvinnor

28 % av besökartrafiken till martha.fi kom från Facebook.

Rådgivningen 2019

Grundstenen i Marthaförbundets verksamhet är att sprida vardagskunskap. Rådgivning ges inom tre kärnområden; Hushåll, ekonomi och ekologi. Så här förverkligade rådgivningen sitt uppdrag under året.

Hushållsrådgivningen

Inom ramen för hushållsrådgivning har vi delat med oss av vår matvision, matfostran och näringsrekommendationerna. Återkommande teman har varit *En bättre värld, en skogsfärd i taget* och *Våga giftfritt*.

Vi har plastbantat och använt så lite giftiga kemikalier som möjligt i undervisningsköket. Matlagningskurserna har fokuserat på säsongsmat, recept vi delat i medierna har varit säsongsanpassade och ofta med ursprung i skogen. Vi har flitigt anlitat av medierna om frågor kring bär och svamp och medverkat på flera matmässor och jippon. Synligheten har varit god vilket märks inte minst i de olika inverterna till diverse samarbeten och nätverk där vi som trovärdiga påverkare ofta får förfrågningar.

Under början av året arbetade vi med att färdigställa årets matkulturmagasin. *Skogens smaker – 120 goda skäl att dra till skogs* är resultatet av många år av skogsvandringar, svamputställningar, rådgivning, informationskampanjer och konserveringskurser. Den är också svar på vår tids stora utmaning – att hitta tillbaka till dig själv och lugnet. Matkulturmagasinet smyglanserades på Slow food i Fiskars och den officiella lanseringen skedde på matkulturdagen i Borgå. Feedbacken har varit idel positiv. I skrivande stund söker vi tilläggsfinansiering till ett nytryck då hela upplagan redan gått åt. Under jubileumsåret gav vi även ut två tvåspråkiga jubileumsbroschyrer med fokus på dels ägg, dels knytalas.

Vilket år!

Marthaförbundets 120-årsjubileum präglades av fester, kurser, mässor, evenemang, flera nya broschyrer, produkter och mycket annat. I tidslinjen ser du ett axplock ur årets verksamhet.

Ekonomirådgivningen

Ekonomirådgivningen har byggts upp kring devisen *Vi måste prata om pengar*, med syftet att sprida ekonomisk kunskap till kvinnor, ungdomar, utsatta, barnfamiljer och invandrare. Ett särskilt tyngdpunktsområde har varit ungas ekonomisk kunskap, och i slutet av året beviljades Marthaförbundet ett understöd från Undervisnings- och kulturministeriet för ett nytt ekonomiprojekt riktat till unga. Under året samarbetade Marthaförbundet också med MunTalous-nätverket, producerade svenskspråkigt material till nätverkets nyhetsbrev och deltog i kampanjen #puhurahasta under temaveckan Global Money Week.

Under våren ordnade vi fortbildning inom ekonomifostran för lärare i Norra svenska Österbotten, och deltog i utbildningsmässan Educa. Via samarbete med Luckan integration nådde vi flera nyfinländare, och även asylsökande i Kristinestad fick ta del av ekonomisk kunskap inom projektet Hantera vardagen. Nya samarbetspartner var Navigatorn i Hangö, ungdomsverkstaden i Hangö och tiondeklassen i Prakticum. Dessa erbjöds föreläsningen Hållbara placeringar.

Under hösten gick största delen av ekonomirådgivningen till projektet Hantera vardagen, där målgrupperna bestod av arbetslösa unga vuxna, barnfamiljer, personer med funktionsvariationer och invandrare. Vi samarbetade även med Ungmartha och nådde ut till både lågstadie- och högstadieskolor. Andra samarbetspartner har varit Luckan i Helsingfors och Kyrkslätt. Under hösten erbjöds bland annat föreläsningen *Kvinna och ekonomi*.

Ekonomirådgivningens tillfällen har genomförts i form av föreläsningar och workshoppar. Deltagarna uppgår i utvärderingarna att de upplevt tillfällena som relevanta och givande, och att de ändrat en del deltagares uppfattning om pengar.

RÅDGIVNINGEN I SIFFROR

88

Rådgivning
per e-post

66

Rådgivning
per telefon

21

Individuell
rådgivning

10

Chatt/
Whatsapp

41

Artiklar

12

Tv-/radio-
inslag

Ekologirådgivningen

Att minska på skadliga ämnen i vardagen har varit fokus under året, dels genom föreläsningar och dels genom praktiska verkstäder med naturkosmetik som grund. Många deltagare vill ha verktyg och inspiration för att kunna göra bättre val i sin vardag och en del kommer flera gånger på samma kurs för att kunna ta följande steg. Det är glädjande att så många upplever att de kan ta till sig nya saker varje gång. Många vill tillverka saker med händerna för att man når fler sinnen och får en djupare förståelse för sina egna resurser. Ekologirådgivningen har även besökt flera skolor med temadagar där en miljövänligare garderob och snällare hygienprodukter varit i fokus. Vi har också delat plastinformation, oftast kopplat till tillverkning av bivaaxdukar. Temat *En plastsmarth vardag* har väckt särskilt stort intresse i skolorna.

Ekologirådgivningen har också vänt sig direkt till medlemmarna. Under året har vi producerat poddar om både plaster och smarthfisk, och i varje nummer av *Martha* har vi bidragit med praktiska, handgripliga miljötips.

”Jag funderar nu
mera på vad jag
konsumerar.”

Respons från deltagare i ett av
ekonomirådgivningens tillfällen

Jubileumsåret inleds med kampanjen "Alla världens marthor!" som produceras tillsammans med Marttaliito.

10.1 17.1 24.1
Kurs/helhet:
Spismannen
i Korsholm.

16.1
Kurs: Börja spara och
placera, i Helsingfors.

17.1
Kurs: Gör ditt
 eget shampo,
 på Närpes
 vuxeninstitut.

Den tvåspråkiga broschyren
**Överraskningsägg
– Yllätysmuna** utkommer med
recept och Marthahistoria.

22.1
Kurs: Fermentering av
grönsaker, Marthaköket i
Helsingfors

23.1
Kurs: Inspiration i
matvardagen, Korsholm

30.1
Kurs: Tack för maten!
Seminarium för daghems-
och kökspersonal, Helsingfors

31.1

Världens största marthakväll
Tusentals marthor samlas i hela Finland för
att fira världens största marthakväll! Många
för njuta av Marthatårten.

Broschuren Knytalas
– Nyttärit utkommer i
samarbete med Marttaliito.

Våra projekt 2019

En stor del av Marthaförbundets samhällsuppdrag förverkligas via projekt, där målgrupperna bestäms enligt erhållen finansiering. 2019 arbetade vi med följande nio projekt.

Anita Storm: Smarthfisk och Innovativa lösningar för fiskeribranschen kring Östersjön (internationellt)

Smarthfiskprojektet riktade sig till nyfinländare på två orter samt marthor och allmänheten. Vi arrangerade kvällar och aktivitetsdagar på isen med fiske, tillvaratagning och tillredning av fisk. Fokus låg på outnyttjade fiskarter och att få in nya recept och tillrednings-sätt. I köket möttes olika kulturer och åldrar från 14 år till 80 år. Främst lockade projektet manliga deltagare, både finländare och nyfinländare, och det uppstod en naturlig mötesplats kring fisken. Vi presenterade en integrationsmodell utgående från våra erfarenheter i projektet. De recept som togs fram inom smarthfiskprojektet användes senare i innovativa projekt med samarbetspartner i Polen och Lettland. Vi gjorde tre erfarenhetsutbyten som mynnade ut i recept och filmer samt att man fick se hur verksamheterna ser ut i de andra regionerna. Lettland och Polen var mycket intresserade av sälproblematiken i Finland.

Båda projekten deltog i olika mässor och evenemang, där folk fick smakprover och receptvykort. Vi samarbetade även med sommelierer som tog fram drycker till 13 maträtter av outnyttjade fiskarter. Det här för att nå ut till nya grupper. Dessutom hölls en utbildning för hushållslärare för att få ut mer kunskap om outnyttjade fiskarter. Det innovativa projektet hade främst yrkesverksamma som sin fokusgrupp.

Vilka effekter ser du av projektets arbete?

“Attityderna i samhället börjar luckras upp vad gäller outnyttjade fiskarter. Det arbete som gjorts under flera års tid börjar ge frukt och fisken börjar hitta sin väg till fiskdiskar och restauranger.”

Anita Storm
Ekologirådgivare

Marina Nygård: En euro i taget

Under 2019 producerades en större ekonomisatsning i form av boken *En euro i taget*, en ekonomihandbok för unga. Boken fyller det vakuum som finns gällande ekonomimaterial på svenska i finländsk kontext. Tack vare utomstående finansörer och understöd av Lisi Wahls stiftelse kunde boken produceras som en kostnadsfri produkt som distribueras i samband med ekonomisk rådgivning. Boken på 121 sidor är illustrerad av Johanna Högväg/Highway Design och skriven av ekonomirådgivare Marina Nygård. Den behandlar privatekonomiska frågor som långsiktig planering av den egna ekonomin, konsumtion, boendekostnader och bostadssparande, sparmetoder och placeringar. Boken gavs ut i januari 2020.

Elisabeth Eriksson: Hantera vardagen

Målsättningen med projektet Hantera vardagen är att dela kunskap genom inspirerande föreläsningar och kurser. Målgruppen saknar helt eller har bristfälliga kunskaper i vardagsfärdigheter och huslig ekonomi. Ofta rör det sig om unga personer utan studieplats eller arbete som vi når via gott samarbete med ungdoms-verkstäder. Vårt samarbete med organisationer som stöder personer med psykisk ohälsa har lett till regelbunden kursverksamhet med psykosociala föreningen SYMPATI, psykosociala föreningen i Kristinestad och Närpes. Flera samarbeten är under planering. Barnfamiljens mat inkluderas från och med 2019. Vi anlitas flitigt av föräldrakaféer, rådgivningar och sociala medier med babymatskurser. Även invandrare, arbetslösa och personer med funktionsvariationer inkluderas i målgruppen. Inom projektet samarbetar ekonomirådgivare, ekologirådgivare och hushållsrådgivare.

Vilka effekter ser du av Hantera vardagens arbete?

”Jag tycker mig se attitydförändringar i synnerhet hos kursdeltagare som deltagit flera gånger. Då man får höra att det här är den bästa dagen i månaden och se glädjen i att lyckas baka ett bröd är fint. Våra nyfinländare är imponerade av vilda växter, bär och svamp och det är värdefullt att kunna lära ut kunskap om det. Att så många börjar gilla oss på sociala medier under kurserna säger också något!”

Elisabeth Eriksson
Hushållsrådgivare

Ida Haapamäki: **Samarbete: Förbund-förening – 120-årsjubileets föreläsningsserie**

Målet med jubileumsårsföreläsningarna var att damma av tidigare kurshelheter och presentera dem i ny tappning uppdaterade till 2000-talet, och att jobba i nära samarbete med fältet. Under projektets gång besöktes 15 orter, bland annat Sibbo, Terjärv, Jomala och Tammerfors.

De mottagande föreningarna fick komma med önskemål angående vilken av de erbjudna föreläsningarna de ville ha. Bland annat erbjöds kurser inom hönskött (mycket populära kurser från tidigt 1900-tal), småskalig trädgårdsodling, ekonomi och återbruk. Föreläsningarna lockade många deltagare och projektet nådde cirka 500 personer. Den populäraste föreläsningen var en helhet kring temat Organisering och uppröjning i hemmet.

”Hållbarhet, ekonomiska frågor och mentalt välbefinnande stod i fokus för önskemålen för föreläsningarna. Människor saknar också verktyg att hantera sina mängder av prylar och har svårt att skilja mellan vilja och begär.”

Ida Haapamäki
Projektkoordinator

Elisabeth Eriksson: Spismannen

Under året hölls den sista kurshelheten i Korsholm med 3 kurstillfällen. Totalt deltog 40 pappor och söner. Kursdeltagarna och deras familjer uppskattade matlagingskursen. Spismannen kommer att fortsätta som ett materialpaket riktat till våra medlemmar. Spismannen är ett samarbetsprojekt med Marttaliitto. Under kursen tillreder deltagarna maträtter ur recepthäftet Spismannen som är en översatt version av Miesliesi.

Sofia Grynngräds: Giftfritt dagis 2019

Projektet Giftfritt dagis startade våren 2019 med syftet att minska på skadliga ämnen på daghemmen för att skapa en tryggare vardag för barnen.

Planering inleddes i början av året. Personalen skaffade sig kunskap genom bland annat studiebesök och fördjupning i forskning och litteratur, och verksamheten testades och utvecklades via pilotering. För den pedagogiska verksamheten producerades material i form av dockor och affischer. Vi producerade även ett häfte om ett kemikaliesmarthem riktat till familjer, ett infokort om plaster för utdelning samt fotografier och videoklipp för kampanj på sociala medier år 2020.

Under året inleddes projektet på sju daghem. Personalen fortbildades om skadliga ämnen och på daghemmen gjordes en inventering. Utgående från den fick daghemmen en lista med åtgärder för att minska på de skadliga ämnena. Pedagogisk verksamhet med fokus på giftfritt hobbymaterial hölls för personal och barn, samt under en temaeftermiddag för föräldrar och syskon. Sammanlagt deltog 293 barn och vuxna i verksamheten på daghemmen. Projektet finansieras av Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne sr.

”Ett av daghemmen har bland annat rensat bort alla icke-leksaker som inte följer leksaksdirektiven, gamla lekkuddar med flamskyddsbehandlat skumgummi och onödig plast. Daghemmet har också bytt till ett parfymfritt tvättmedel, och bytt ut teflonstekpannan i köket till säkrare material. En stor del av det som hittades under inventeringen har blivit åtgärdat eller är under arbete att åtgärdas.”

Sofia Grynngräds
Projektledare

9.4

”Var stilsmarth!”

Ekofasta och Borgå Marthadistrikt ordnar en Klädbytvarkväll på biskopsgården i Borgå. Klädföretagaren Elin Sandholm medverkar och föreläser. Tidningen Östnyland skriver att evenemanget är ”ett fräscht initiativ värt att upprepas.”

12.4

Sjunta och after work på Biblioteket Ode i Helsingfors

12-14.4

Deltagarna i Ekofastans retreat på Snoan i Hangö får njuta av näringsrik marthamat hela helgen. Menyn bygger på vår matvision med fokus på inhemska och säsongsanpassade råvaror.

Vår nya sajt **martha.fi** lanseras med ett helt nytt utseende och nya grafiska riktlinjer. Vist är vi stiligare?

16.4

Tack!

Vi tilldelas titeln Årets förbund på Svenska studieförbundets vårmöte i Helsingfors, och får en vacker väggbonad som nu pryder kontoret på Busholmen.

16.4

Så mycket ”skräpfisk” files i Oxhamns skola i Jakobstad när ekologirådgivare Anita Storm håller kurs

60 KG

22.4

Fashion Revolution Week inleds, en global rörelse för större transparens i modeindustrin

17.4

Kurs vid Åbo arbis: Vilda ätbara växter.

24.4

Kurs på Luckan Helsingfors: Hur får jag pengarna att växa?

25-29.3

Global Money Week är en årlig internationell kampanj som lär unga och barn om privatekonomi och företagande. Vi samarbetar med projektet Min ekonomi kring kampanjen Space Hat och #pratapengar, och våra rådgivare delar tips och råd till målgrupperna via bland annat muntalous.fi.

27.4

Vi får en ny sång! Den nya marthasången premiärsjungs på vårmötet i Helsingfors. Sången är skapad av Sara Selenius (musik) och Carita Rosenberg-Wolff (text).

Sofia Grynngårds: Tack för maten!

Tack för maten! avslutades 2019 med ett slutseminarium i Helsingfors där projektets slutrapport och resultat presenterades av projektledare Sofia Grynngårds. Vid slutseminariet talade även daghems-kocken Monica West, universitetslektor i mat- och måltidsveten-

skap vid Högskolan Kristianstad Hanna Sepp, ledare för Folkhälsans DAGIS-studie Eva Roos samt kocken, matkreatören och matstylisten Karolina Sparring. Avslutningsvis berättade Mari Sandell, forskare och lektor vid Turun Yliopisto, om hur vi känner smak. I slutseminariet deltog 60 personer.

Eftersom evenemanget Inspiration i matvardagen blivit fullsatt i Vasa hösten 2018 ordnades ett evenemang till i Korsholm i januari. Föräldrarna fick ta del av en inspirationsföreläsning och barnen fick laga mellanmål tillsammans med Ungmartha. Evenemanget hade 30 deltagare. Inspirationsföreläsningar med gemensam tillredning av mellanmål hölls också i samarbete med Hem och skola i Jakobstad och Malax i november med 45 deltagare.

Distriktens verksamhet 2019

Borgå svenska Marthadistrikt Ordförande Gunilla Backman borga.martha.fi

120-årsfirandet inleddes i januari då Borgåföreningarna ordnade årsmöte på samma dag. I april deltog frivilliga som arrangörer i förbundets Ekofasta-klädbyttardag på Biskopsgården. På internationella äggdagen ordnades ett torgjippo med levande höns, plåtar och bakverk. Knytkalasdagen blev en utflykt till Pellinge med gudstjänst och picknick. Borgåmarthorna stickade sockor åt mor, cirka 90 par. I distriktets regi ordnades även en måltid för äldre, kokkurser för barn och ett matlag. Marthalokalen har genomgått en renovering och förstörats i och med köp av grannlägenheten. Föreningarna har deltagit i sommartorg, utfärder, teaterbesök, jul- och påskbasarer och julmiddagar samt idkat välgörenhet.

Helsingfors Svenska Marthaförening Ordförande Camilla Komonen helsingforsmartha.fi

En höjdpunkt var Århundradets marthafest med mingel, middag, underhållning av Mark Levengood och acapellagruppen Five Alive, samt lotteri till förmån för Centrs Marta i Riga. På hösten deltog vi i Marthatorget och delade ut kort med vardagstips. I november ordnades en Marthabrunch där Tara Juncker berättade om armflora. Vi ordnade även flera ekonomirelaterade program. Föreläsningen av Mimmit sijoittaa fyllde Hemvrån till brädden av både marthor och icke-marthor i olika åldrar. Våra medlemmar gjorde många goda gärningar, kretsen Elvans mammakasse för papperslösa mammor fick till exempel en stor mängd donationer mot slutet av året.

Hjälper mammor. Många papperslösa och asylsökande föderskor anländer till förlossningsjukhuset utan ett enda babyplagg och utan hygienartiklar. Helsingforsmarthorna samlade i år ihop förnödenheter till sextio mammakassar som Barnmorskeinstitutet delade ut till dem som är i behov av ett startpaket.

TEHTÄVÄ ZUPPDRAG

Elisabeth Eriksson: Uppdrag Z

Inom projektet Uppdrag Z fick ungdomar på en ungdomsverkstad tillsammans planera och genomföra ett samhällsaktiverande projekt. Det kunde vara allt ifrån att piffa till en tråkig innergård till att bjuda in vänner på vernissage. Målet var att stärka ungdomarnas självförtroende och ge verktyg för en mer hanterbar vardag. Under det sista projektåret genomförde vi fyra kurshelheter i Åbo, Raseborg, Jakobstad och Sibbo. Projektet pågick i hela Finland och var ett samarbete mellan Marttaliitto, Taito, Maa- ja kotitalousnaiset och Marthaförbundet. Ett av syftena med projektet var att stärka samarbetet mellan tredje sektorns organisationer, vilket styrgruppen intensivt jobbade med.

Kampanjen #jojagkan var en del av Uppdrag Z och bjöd in allmänheten att dela kunskap och lära ungdomar de färdigheter som en ung person behöver för en smidig vardag. Kampanjen fick en fin spridning och många medlemmar delade flitigt vardagskunskap bland nära och kära. Fyra lärorika filmklipp producerades. Marthaförbundet stod för innehållet i filmen om hur du gör en bastukvast.

”Slutrapporten visade tydligt att det finns skriande behov av att sysselsätta ungdomar. Alla vill kunna vara till nytta. I år var det inte stora grupper vi hade, vilket ledde till att man som projektledare verkligen lärde känna dessa ungdomar. Alla har sin historia och orsaker att de just nu är här. Riktigt alla hade inte planer för framtiden. Men just då de fick planera sitt uppdrag, sätta händerna i myllan och göra sina planteringar visste de vad de gjorde och njöt av resultatet. Redan att ha något att vakna till på morgonen gör susen.”

Elisabeth Eriksson
Hushållsrådgivare

Årets marthagärningar premieras på värmötets kvällsfest. Kristina Holmqvist tilldelas utmärkelsen Årets Lucina, Gun Carlson utmärkelsen Årets Eldsjäl, och Heidi Lindeman (bilden) utmärkelsen Årets Samhällsinsats.

26 – 27.4

Jubileumsårets värmöte i Helsingfors Marttaliittos och Marthaförbundets gemensamma öppningsceremoni livestreamas och når en rekordpublik på nätet. Talare Eva Biaudet, Ville Jalovaara, Andrea Hasselblatt och Sirpa Pietikäinen. Konferencier är Sonja Kaillaari och Mårten Svartström.

14.5

Kurs: Vilda välgörande växter, Marthaköket i Helsingfors

21.5

Marthaförbundets ekonomirådgivare Marina Nygård diskuterar investeringar, besparingar och ekonomiska målsättningar på Marthagården i Lappfjärd.

Marthas kokbok av Runa Melander ges ut i en 28:de upplaga med nytt vackert omslag och nytt förord. Kokboken har varit ett standardverk i många finlandssvenska hushåll ända sedan den gavs ut för första gången 1929.

28.5

Kurs: Kallrörd tvål, Kronoby Mi

5.6

Kurs: Örtvandring & örtpotek, Kronoby Mi

12–13.6

Vi är med på Alandica Debatt.

6.6

Ekologirådgivare **Anita Storm** gästas tv-programmet Strömsö och tipsar om fynd ur skogens skafferier.

14–15.6

Marthaförbundet medverkar i Nordiska kvinnoförbundets konferens i Varberg, Sverige.

21.6

Uppdrag Z:s nya video lär oss binda en bastukvast lagom till midsommar

29.6

Många marthor marscherar i pridetåget under Helsingfors Pride. ”En bättre bättre värld, en vardag i taget” gäller för alla.

2.9 Christina Gestrin (bilden) tilldelas årets Fredrika-stipendium på 10 000 euro för sitt angelägna och outtröttliga engagemang för Östersjön och för miljön i stort. ”När stipendiet instiftades ville man uppmärksamma svenskspråkiga kvinnor som i Fredrika Runebergs anda – genom uppoffrande osjälviskhet – stärker samhällsutvecklingen. Precis som Fredrika är också Christina Gestrin en föregångare i både samvets- och samhällsfrågor,” säger stipendiekommitténs ordförande Ann-Luise Bertell.

Vilken marthakraft!
Hela 170
jakobstadsmarthor
firade Världens
största marthakväll i
Sursik den 31 januari.

Jakobstads Marthadistrikt

Ordförande
Carita Vik-Hästbacka
jakobstad.martaha.fi

Världens största marthakväll firades i Sursik 31.1 av cirka 170 marthor med buffé, sketch, musik och sång-uppträdande av Filip Järvenpää. I februari ordnades en kväll där ekonomirådgivare Marina Nygård gav tips i ekonomiska frågor. Vårmetet hölls i Purmo nya skola, där Tommy Olin berättade om företagsamma Purmobor genom tiderna. Föreningarna i Jakobstad ordnade sommarfesten på Svenska Gården med bland annat festtal av biskopen Bo-Göran Åstrand. Höstmötet ordnades av Östensö mf i byns skola och där diskuterades bland annat distriktens vara eller inte vara. Marianne Sandström berättade efter mötet om verksamheten vid Tehuset, där nyanlända får bekanta sig med varandra och den finländska kulturen.

Karlebynejdens Marthadistrikt

Ordförande 2019
Annika Möller-Nilsson
facebook.com/karlebynejdensmarthadistrikt

De fem viktigaste händelserna under året var: 1) Världens största marthaträff i Saka 31.1 med närmare 100 marthor. 2) Klädbytdagens temadag Älska dina kläder med cirka 30 deltagare. De som var med gick hem inspirerade och fulla av nyttig information

om klädmateriel, lappningar och textilåtervinning. 3) Vårmetet i Nedervetil. 4) Höstmötet i Saka. 5) Flera gemensamma tillställningar föreningar emellan. Distriktet har aktivt uppmanat till mer samarbete mellan föreningar.

Mellersta Nylands Marthadistrikt

Ordförande Christina Grönroos
mellerstanyland.martaha.fi/start

Matlagningskurserna för barn under sommaren var fortsättningsvis vår största verksamhet. Det ordnades 20 kokkurser för sammanlagt 247 skolbarn runtom i distriktet. På vårmetet samlades 68 marthor på Sol-åsa i Estby där Micaela Röman, koordinator för jubileumsåret, berättade om Martha 120. Höstmötet på Lagstad hembygdsgård i Esbo lockade 58 marthor. Efter de stadgeenliga ärendena fick vi lyssna till Camilla Estlanders föredrag om sommarhöns.

Sydösterbottens Marthadistrikt

Ordförande Åsa Blomstedt
facebook.com/sydosterbottensmarthadistrikt

Distriktet kommunicerar via Facebooksidan Sydösterbottens marthadistrikt

Årets höjdpunkter var distriktets vår- och höstmöten. En trevlig tillställning ordnades i februari i Tjock. Distriktet firade också Marthas 120-årsjubileum med kaffe och tillbehör samt välkomstdrink. Egen kaffekopp togs med av alla deltagande marthor.

Västra Nylands Marthadistrikt

Ordförande Inga Mannström
vastranyland.martaha.fi

Året började med Världens största Marthakväll den 31 januari då närmare 500 marthor från olika föreningar firade Martha. De populära stickweekenderna har hållits vår och höst på Ramsdal i Lappvik och de har varit mycket givande. Matlagnings- och pyssel-lägren för barn hölls på nio ställen i Västnyland och var välbesökta. Vårmetet ordnades i Täkter och höstmötet i Backgränd. Teaterresan blev av kring årsskiftet då en fullsatt buss åkte över till Stockholm för att se "Så som i Himmelen".

Östra Nylands Marthadistrikt

Ordförande Sicken Nybondas

Årets höjdpunkt var Marthakvällen på Lovisa torg där över 100 personer samlades den 31 januari. Vi deltog även i Fritidsmässan i Lovisa där vi bjöd på en marthadryck för nästan 300 personer. Höstmötet ordnades med stadsdirektören Jan D Oker-blom som föreläsare.

Åbolands svenska Marthadistrikt

Ordförande
Mikaela Vesterlund-Laine
aboland.martaha.fi

De fyra viktigaste händelserna under året var Världens största Marthakväll som ordnades den 31 januari och inledde jubileumsfirandet, distriktets vårmöte i Tammerfors, förbundets vårmöte i Helsingfors och distriktets höstmöte i Åbo.

Vasabygdens Marthadistrikt

Ordförande Marita Ehnström
vasa.martaha.fi

2019 gick i firandets tecken, då Vasabygdens Marthadistrikt firade sitt 120-årsjubileum. Den 25 augusti höll distriktet jubileumsfest på restaurang Strampen i Vasa med närmare 200 gäster. Riksdagsledamot Joakim Strand höll tal och lovordade Marthornas betydelse för Österbotten. Dagen bjöd även på sång-uppträdande, tal av förbundets ordförande Andrea Hasselblatt, god mat och utdelning av förtjänsttecken. Under vår- och höstmötet föreläste doktor Filip Koskinen om diabetes och doktor Ulla Slama som om sköldkörteln. I april ordnade vi en må-bra-dag, där vi fick njuta av handmassage och nagelfix, bli stylade i håret av frisörstuderande från YA! samt köpa vårens mode från Dress Like Marie.

Ålands Marthadistrikt

Ordförande Ann Carlsson
aland.martaha.fi

Fem höjdpunkter: 1) Klädbytdagen som lockade en rekordmängd personer till Galleri Sittkoff. 2) Hållbara kocken. 3) Kurserna Organisering i hemmet och Kemikaliefri vardag. 4) Filmklippen vi gjort och delat bland annat på sociala medier. 5) Sommarmarthadagen.

Mellersta Nylands Marthadistrikt (ovan och till vänster) fick lära sig om sommarhöns.

Vasabygdens Marthadistrikt (ovan och till höger) firade sitt 120-årsjubileum med jubileumsfest på restaurang Strampen i Vasa.

8.9
900 bullaskivor

serveras på kyrkbacken åt kaffesugna marthor efter jubileumsårets högtidsgudstjänst i Åbo, en del av 120-årsfirandet.

8.9
Knytkalasdagen
firar runt om i
Marthafinland.

14.9

15 000
besökare

120-årsjubileets slutfest Marthatorget samlar rekordmånga besökare till Senatstorget, hela 15 000! Det blir en programspäckad höstdag med härlig gemenskap, musikframträdanden, tal av president Tarja Halonen, debatter, allsång, dans och massor med martharelaterat program. Marthaverksamheten presenterades i sju tematält: trädgård, skog, mat, handarbete, miljö, internationell verksamhet och meningsfull vardag.

5-6.10

Under Slow Food-festivalen i Fiskars sprider vi marthakunskap, värvar medlemmar och delar ut hundratals exemplar av matkulturmagasinet Skogens smaker som möts av stor entusiasm.

28.9

Marthaförbundet ordnar en skogsutfärd i Roseborg under ledning av vildmarksguiden Mia Sinisalo.

9.10
"Skogen är min
själ och jordbruket
mitt hjärta"

Den finlandssvenska matkulturmagasinet Skogens smaker firas på Kiala gård i Borgå, där jordbrukaren, jägaren och prisbelönta mathantverkaren Gunnel Englund från Pellinge utses till årets matkulturstipendiat. Matkulturmagasinet Skogens smaker lanseras.

Matkulturmagasinet Skogens smaker utkommer. Jubileumsåret till åra har vi samlat 120 tips och recept för skogsfärden i ett behändigt pocket-format. Läsaren lär sig ta tillvara mat från skogen under alla fyra årstider.

11.10

Martha ♥ ägg! Visste du att hönorna haft en viktig roll i Marthas historia och i den kvinnliga frigörelsen i Finland? På Internationella äggdagen firar vi med recept och info om vår äggiga historia.

Vi börjar aktivt sprida information om Beredskap 72h. Hela personalen fortbildas för att kunna hålla kurser och dela kunskapen med andra.

30.10

Projektledare Ida Haapamäki föreläser om Organisering i hemmet på Jomala gård inför en stor publik åländska marthor.

1.11

Köpfri november inleds. Marthor runt om i Svenskfinland sluter upp och håller Köpfri november, då vi funderar extra noga på våra konsumtionsval och avstår från onödiga inköp.

11.11

Kvinnoorganisationernas Centralförbund håller årsmöte. Marthaförbundet är en av förbundets medlemsorganisationer.

Marthaförbundets personal och förtroendevalda 2019

Vi jobbar för ”En bättre värld, en vardag i taget”. Personalstyrkan 2019 uppgick till 15 personer fördelade på 13,7 årsverken. Verksamheten bedrevs på två orter: Helsingfors och Vasa.

Centralstyrelsen 2019

Andrea Hasselblatt, Ordförande

Camilla Komonen, Första vice ordförande (Camilla Vitzthum von Eckstädt), Helsingfors svenska Marthaförening

Seija Knipström, Andra vice ordförande (Anne Ohls), Vasabygdens Marthadistrikt

Gunilla Backman (Solveig Nyberg), Borgå svenska Marthadistrikt

Carina Nilsson (Hillevi Bystedt), Karlebynejdens Marthadistrikt

Christina Grönroos (Annika Wikholm), Mellersta Nylands Marthadistrikt

Mikaela Vesterlund-Laine (Mia Henriksson), Åbolands Marthadistrikt

Anna-Lena Pärus (Åsa Blomstedt), Sydösterbottens Marthadistrikt

Inga-Britt Lindvall (Gertrud Rögård), Nykarleby Marthadistrikt

Inga Mannström (Agneta Lindroos), Västra Nylands Marthadistrikt

Sickan Nybondas (Marina Bruce), Östra Nylands Marthadistrikt

Ann Carlsson (Helena Häggblom-Jacobsson), Ålands Marthadistrikt

Anna Nylund (Hanna Åkerfelt) Ungmartha rf

Carita Vik-Hästbacka (Ann-Sofi Larsson), Jakobstads marthadistrikt

Hedersmedlemmar:

Anna Ehrnrooth (hedersordförande), Margit Aromäki, Disa Flythström, Martina Harms-Aalto, Catharina Hindrén, Ingegerd Wikström

Organisationsutskottet

Annika Jansson, Marika Danielsson, Gunilla Backman, Andrea Hasselblatt, Camilla Komonen, Carita Vik-Hästbacka, Seija Knipström

Personal och utveckling

Annika Jansson, verksamhetsledare

FINANS & ADMINISTRATION

Monika Mäkelä, ekonomichef

Marika Danielsson, administrativ assistent

RÅDGIVNING & PROJEKT

Elisabeth Eriksson, hushållsrådgivare med ansvar för rådgivnings-, kurs- och föreläsningsverksamhet, matkultur samt projektledare för Uppdrag Z och Hantera vardagen

Anita Storm, ekologirådgivare med ansvar för rådgivnings-, kurs- och föreläsningsverksamhet

Mia-Maja Wägar, ekonomirådgivare ledig t.o.m. 1.8.2019

Marina Nygård, ekonomirådgivare t.o.m. 31.7.2019, projektansvarig för En euro i taget fr.o.m. 1.8.2019
Solveig Backström, verksamhetskoordinator för Hantera vardagen

Jenni Haapala, projektkoordinator för Gifträtt dagis
Sofia Grynnängs, projektledare för Gifträtt dagis (Tack för maten! avslutades med ett slutseminarium i januari 2019)

Cecilia Nyman, sakkunnig i miljö- och kemikaliefrågor, Gifträtt dagis, fr.o.m. 7.1.2019

Maria Saloranta, sakkunnig i miljö- och kemikaliefrågor, Gifträtt dagis, 5.8–31.12.2019

Ida Haapamäki, projektkoordinator för Samarbete förbund-förening och 120-årsjubileets föreläsningsserie (12.2.2019–)

MEDLEMSSERVICE

Jessica Åhman, organisationskoordinator
Micaela Röman, jubileumskoordinator t.o.m. 30.6.2019

INFORMATION OCH MARKNADSFÖRING

Mikaela Groop, redaktions- och informationschef, studieledig 31.1–31.5.2019

Heidi Furu, redaktionschef 1.2–31.5.2019

Karin Lindroos, informatör t.o.m. 30.6.2019

Maja-Stina Andersson, kommunikatör fr.o.m. 5.8.2019

Representation i andra organisationer

Centralutskottet för Marthaförbunden i Finland

Andrea Hasselblatt, verksamhetsledare, Camilla Komonen, första viceordförande

Ungmartha 2019–2020 (styrelsen)

Sofia Grynnängs (ordinarie), Jenni Haapala (ersättare)

Fredrika Runebergs stipendiefond

Andrea Hasselblatt, Annika Jansson

Frivillig Räddningstjänst (VAPEPA)

Seija Knipström

Kvinnornas Beredskapsförbund rf 2019–2020 (styrelsen)

Kitty Schulman (ordinarie), Seija Knipström (ersättare 2019), Andrea Hasselblatt (ersättare 2020)

Kvinnoorganisationernas centralförbund (KOC) 2018–2020 (styrelsen)

Eva Biaudet, ordförande

Svenska lantbrukssällskapets förbund – föreningsmöten

Sickan Nybondas

Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd (styrelsen)

Andrea Hasselblatt, Mikaela Westerlund-Laine

SvenskFinlands Textilarkiv

Camilla Hautala

Svenska Semesterförbundet i Finland (styrelsen)

Mikaela Groop, Elise Hindström, Kitty Schulman, Inga Mannström (ersättare)

Naistenkartano ry mars 2018–mars 2019

Annika Jansson (ordinarie), Elise Hindström (ersättare)

Föreningshusdelegationen 2019–2022

Mikaela Groop (representerar Marthaförbundet och Marttaliitto)

Svenska Studieförbundet 2019–2020 (styrelsen)

Annika Jansson (suppleant)

Kova-toimikunta

Annika Jansson

Centrs Marta 2019–2020 (styrelsen)

Annika Jansson

Delegationen för hushålls- och konsumentorganisationer

Elisabeth Eriksson, Marina Nygård

Mjolk och hälsa rf

Hushållsrådgivarna – ambulerande

Nordens Kvinnoförbund (NKF) (styrelsen)

Andrea Hasselblatt, Annika Jansson

LILLA GULD Märket 2019

21.11.2019 **Halonen, Solveig** Dickursby Mf
31.10.2019 **Blomberg, Birgitta** Nagu Mf
17.10.2019 **Aller, Margaretha** Pargas Mf
10.10.2019 **Mattila, Kristina** Ekenäs Mf
10.10.2019 **Sundell, Anita** Lappvik Mf
10.10.2019 **Fagerström, Sally** Lappvik Mf
10.10.2019 **Heerman, Louise** Pojo sv Mf
10.10.2019 **Ekholm, Michaela** Pojo sv Mf
09.10.2019 **Mattsson, Karin** Eckerö Mf
12.6.2019 **Kristen, Ulla** Ebbo-Pirlax Mf

12.6.2019 **Fagersund, Carita** Jakobstads Mf
12.6.2019 **Sandnäs, Maj-Britt** Jakobstads Md
12.6.2019 **Tallgren, Gretel** Överesse Mf
12.6.2019 **Mattsson, Linnéa** Övermalax Mf
12.6.2019 **Åstrand, Ann-Mari** Övermalax Mf
12.6.2019 **Grägg, Guldine** Övermalax Mf
14.5.2019 **Edelmann, Johanna** Helsingfors sv Mf

14.5.2019 **Forsberg, Marianne** Terjärv Mf
14.5.2019 **Skogman, Christine** Finby Mf
3.4.2019 **Hellberg, Marita** Karis köpings Mf
23.3.2019 **Ahlblad, Else-Maj** Karis sv Mf
23.3.2019 **Hagström, Margita** Karis sv Mf
23.3.2019 **Blomberg, Karin** Sjundeå Mf
23.3.2019 **Söderman, Helena** Hitis Kby Mf
23.3.2019 **Broo, Ulla-Maj** Forsby kyrkoby Mf
19.3.2019 **Hollméus-Nilsson, Ingrid** Karis sv Mf

Projektet Gifträtt dagis ger ut infokortet: Trygga plaster – Infokort om platsorter. Kortet följer med när projektet besöker daghem och utbildar personalen om skadliga kemikalier.

16.11

21–22.11

Föreläsningsserien ”Att orka” om utmattning och stress, ordnas tillsammans med flera samarbetspartners i Vasa.

1337 klädesplagg byter ägare på 1,5 timmar i Mariehamn under Klädbytardagen. Evenemanget blir snabbt så populärt att man får flytta till ett större utrymme. Motsvarande evenemang ordnas på nio orter i Svenskfinland som en del av Köpfri november.

23.11

En konstruktiv diskussion om Marthaförbundets framtida organisationsstruktur präglar förbundets höstmöte på teater Viirus i Helsingfors. I mötet deltar drygt hundratjugo marthor från hela Svenskfinland och Åland. Vi passar på att öva in den nya Marthasången under ledning av Sören Lillkung, och avtackar förbundets långvariga hushållsrådgivare Solveig Backström som går i pension vid årsskiftet.

25.11

På FN:s internationella dag mot våld mot kvinnor gästas Marthapodden av Patricia Clayhills-Siljama, frivillig på Kvinnolinjen. Hon diskuterar ekonomiskt våld med Mia-Maja Wägar.

23.11

Julia Degerth, kvinnan bakom bloggen Grön i Åbo, utses till Årets Ungmarthainspiratör under höstmötet.

Ekonomiskt våld - vad är det?

25.11

Marthas julstök samlar små och stora besökare till Marthaköket i Helsingfors för julgröt, samvaro och pyssel.

1.12

Årets marthaglägg lanseras på första advent, i år med smak av enbär och kräkbär.

3.12

Däliga spartips finns det många av. Ekonomirådgivare Mia-Maja Wägar listar dem i poddformat.

Ungmarthas julkalender bjuder på juliga tips, pyssel och recept varje dag under hela adventstiden.

16–18.12

Julakuten håller öppet och svarar på frågor om allt från jullådor till sminkolyckor.

28.12

Varför inte servera smarthfisk på nyårsbordet? HBL publicerar ett Martha-reportage där vi låtit två sommelier kombinera inhemska fiskrätter med vin och bubbel.

18

Marthornas 120-årsjubileum kulminerade i en rad festligheter i september, bland annat Marthatorget på Senatstorget i Helsingfors. Drygt 15 000 besökare lät sig inspireras av de många utställarna och de olika torgaktiviteterna under dagen.

19

Ungmarthas verksamhet

Kursverksamhet runt om i Svenskfinland

Ungmartha har under året ordnat kurser för barn och unga i Svenskfinland och på Åland. Kurserna har arrangerats som kurshelheter på två till fem tillfällen per grupp, bland annat mellanmålsskurser på skolor och allmänna matlagningskurser.

Mellanmålsturné i Åboland

Under våren arrangerade Ungmartha i samarbete med Åbolands Ungdomsförbund en populär mellanmålsturné i Åboland. Turnén besökte Hitis-Rosala och tre andra orter på Kimitoön samt Iniö, Korpo, Pargas och Houtskär. Under tematördagarna tillreddes mellanmål och samtidigt ordnades bland annat en sopstafett som gick ut på att sortera rätt.

Klimatsmart mat på Höstdagarna och Kulturkarnevalen

I november deltog Ungmartha med verkstäder i klimatsmart mat både på Höstdagarna i Toijala samt på Kulturkarnevalen i Ekenäs.

Lägerverksamheten 2019

Sommaren 2019 ordnade Ungmartha sammanlagt 52 läger med mat- och pysseltema för barn. För 23 av dessa var Ungmartha huvudarrangör, medan 29 läger ordnades i samarbete med Västra Nylands och Mellersta Nylands Marthadistrikt samt Stundars hantverkarmuseum i Solf. Ungmartha ordnade även sportlovsläger i Åbo, Helsingfors och Vasa samt höstlovsläger i Helsingfors. Sammanlagt 669 barn deltog i lägerverksamheten under året.

För sjätte året i rad lät Ungmartha trycka upp

lägerhäften med recept, menyförslag, pyssel, dukningstips och lekar som alla lägerdeltagare fick ta med sig hem. Feedback från barn och föräldrar till lägerdeltagarna som fyllde i responsformulären tillsammans:

”Helt superb verksamhet. Barnen deltagit flera år och dessa läger i jämförelse med många andra är bara så bra. Och välorganiserat. Så tummen upp åt er!”

”Läget var perfekt enligt deltagaren själv!”

”Barnet gillade att laga maten men hon gillade inte maten. Det är dock bra att hon smakar på olika smaker så kanske det inte gjorde något att det inte riktigt smakade.”

”Barnet gillade att laga även avancerade maträtter som karelska piroger.”

Julkalender och skogstema 2019

Matkulturtemat för Marthaförbundets och Marttaliittos 120-årsjubileum år 2019 var skogen. Ungmarthas julkalender på sociala medier och ungmartha.fi följde samma tema och innehöll både recept och pyssel.

Medlems- och organisationsverksamheten 2019

Organisationsutvecklingen inom Marthaförbundet

Inom Marthaförbundet har det under de senaste 10 åren funderats mycket kring hur förbundet ska se ut för att vara bäst rustat inför framtida utmaningar. Det har gjorts flera utredningar och organisationen har betraktats ur olika perspektiv för att vaska fram den bäst lämpade reformen för just Marthaförbundet. Vi har tittat på hur andra organisationer har utvecklats och vilka för- och nackdelar de har upplevt i olika organisationsmodeller.

Genom ett intensifierat utvecklingsarbete under 2018–2019 kunde höstmötet 2019 fatta ett principbeslut om att förenkla organisationen till att omfatta nivåerna krets, förening och förbund. I praktiken betyder det att distriktsnivån skulle falla bort. Eftersom alla distrikt är självständiga föreningar (rf) så kan dock ingen annan än distrikten själva besluta om en eventuell nedläggning av befintlig verksamhet, och alla är heller inte redo att frångå sin roll som distrikt i regionerna.

Efter höstmötet 2019 har centralstyrelsen arbetat med Marthaförbundets stadgar, som oberoende av denna förändring var i behov av en uppdatering. I centralstyrelsen finns alla distrikt representerade och den regionala spridningen är viktig att bibehålla även om vi inte kommer att ha lika många distrikt kvar i framtiden.

Efter hand kan de distrikt som så önskar lägga ned sin verksamhet, och föreningar kan i stället komma in di-

rekt under förbundet. Den exakta tidtabellen går igenom med en jurist så att processen sker i rätt ordning. Vi planerar framåt tillsammans och funderar på hur marthatillvaron ska se ut i de olika regionerna. Konkret blir det mindre byråkrati och färre obligatoriska möten vilket vi ser att ger större utrymme för själva marthaverksamheten i föreningarna. En del önskar flera andra träffar då till exempel en del styrelsemöten faller bort medan andra välkomnar färre möten och åtaganden. Många är engagerade på flera nivåer i organisationen och då nivåerna minskar blir det kanske i stället möjligt att ägna större tid åt att till exempel ordna klädbytdagar, vistas i naturen, sköta föreningshuset, delta i eller ordna föreläsningar, utfärder, kurser eller läger. För föreningarna blir samarbete ett tydligare fokus i regionerna men också virtuellt. Vi skapar utrymme för nya verksamhetsmodeller som dels tar fasta på den verksamhet som förbundets personal är engagerad i, dels aktivt återspeglar samhällsutvecklingen.

Föreningsstöd

Inom ramen för Föreningsstödet 2019 skickade 37 olika kretsar, föreningar och distrikt in sammanlagt 63 ansökningar. Av dessa beviljades 56 föreningsstöd så att många fick en del av ansökt belopp, det var få som erhöll fullt belopp för sitt evenemang.

Mycket 2019 relaterades till Marthaförbundets 120-årsjubileum men också klädbytdagar fanns det gott om bland

ansökningarna. Det ordnades också flera olika föreläsningar kring hållbarhet, välmående, beredskap och ekonomi och några större satsningar som klimatseminarium, stickläger och distriktsjubileum.

Inför 2019 gick vi igenom kriterierna, texten och ansökningsblanketten för Föreningsstödet. Dels ville vi göra ansökan så enkel och tydlig som möjligt för användaren, dels var målet att underlätta behandlingen av ansökningarna på centralkansliet. Vi kom en bra bit på väg men kommer att utveckla processen ytterligare på basen av den respons vi fått, tack för att ni engagerar er!

Nytt för 2019 var också att ansökningstiden tidigarelades av Kulturfonden, vilket i sin tur möjliggjorde att behandlingen kunde inledas redan före årsskiftet och beslut togs i månads-skiftet januari–februari 2020, med utbetalning av stöden inom februari 2020.

För en del av våra sökande är Föreningsstödet av stor betydelse för att kunna och våga ordna verksamhet som kostar. Mycket annat på marthafältet sköts på talko eller kräver en insats för att först samla in de pengar som behövs, för att sedan kunna ordna den verksamhet man önskar.

Via Föreningsstödet är det också möjligt att sätta fokus på olika viktiga områden och uppmuntra ansökningar just där. 120-årsjubileet var ett gott exempel på det. Det kan handla om olika teman som lyfts fram i Marthaförbundets verksamhet eller sådant som det finns behov av ute i föreningarna. Det ses årligen över och syns sedan i ansökningskriterierna.

MEDLEMSSTATISTIKEN FÖR ÅR 2019

Distrikt	Medlemsantal	Föreningar	Kretsar
Borgå sv Md	592	18	7
Helsingfors sv Mf	970	0	38
Jakobstads Md	640	16	2
Karlebynejdens Md	537	5	15
Mellersta Nylands Md	1307	11	36
Nykarleby Md	289	11	5
Sydösterbottens Md	367	18	5
Vasabygdens Md	891	28	14
Västra Nylands Md	1005	16	16
Åbolands Md	837	14	31
Ålands Md	419	12	5
Östra Nylands Md	368	17	4
Ungmartha	1094	0	0
Direkta och understödjande	253	0	0
Sammanlagt	9 569	166	178

INTERNATIONELL VERKSAMHET

År 2019 har Marthaförbundet engagerat sig internationellt i Centrs Marta i Lettland och inom Nordens Kvinnoförbund (NKF).

Centrs Marta

Samarbetet med kvinnstödcentret Centrs Marta har varit aktivt under hela året. Förbundets verksamhetsledare Annika Jansson deltog vid årsmötet i Riga i mars och verksamhetsledaren för Centrs Marta Iluta Lace deltog i Marthaförbundets jubileumsvårsmöte i Helsingfors 27.4. Iluta Lace berättade om verksamheten och om de utmaningar som man alltjämt möter i Lettland då man arbetar för kvinnors rättigheter och mot människohandel. Ett lotteri till förmån för Centrs Marta arrangerades i samband med vårmötet.

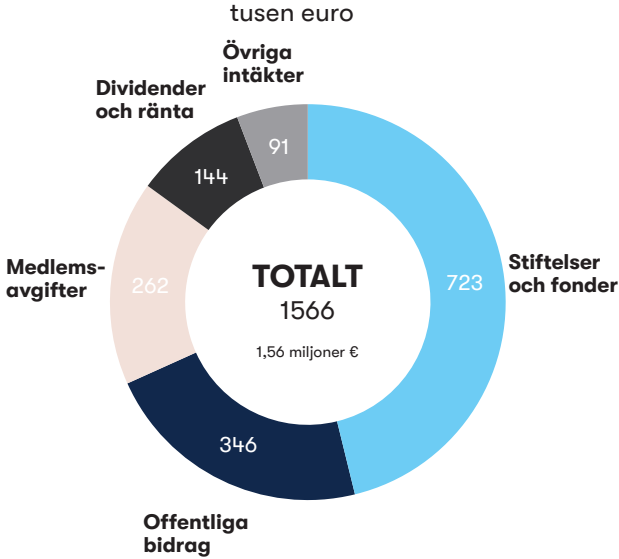
Iluta och Dita Lace bjöds in till Finland för att på Marthatorget 14.9 presentera kvinnocentrets verksamhet. Sysstrarna uppträdde med sång på huvudscenen och fick många frågor då de i det internationella tältet på Senatstorget berättade om sitt arbete för att stärka kvinnors ställning i Lettland.

Olika insamlingar och donationer inbringade under året sammanlagt 6 827,22 euro som oavkortat har överförts till Centrs Martas verksamhet.

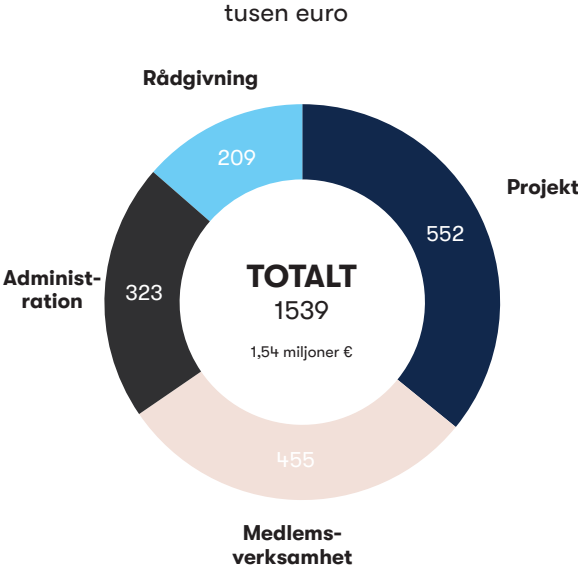
Nordens Kvinnoförbund

Marthaförbundet är medlem i Nordens Kvinnoförbund NKF, en takorganisation för Marthaförbundet, Marttaliitto, Norges Kvinne- og Familieforbund, Riksförbundet Hem och samhälle (Sverige) samt Kvenfélagasambands Islands (Island). Medlemskapet i NKF ger Marthaförbundet en god kontaktlänk till kvinnoorganisationer i de övriga nordiska länderna. Gemensamma kurser och initiativ i olika samhällsfrågor står på agendan och varje år ordnas en sommarkonferens. Sommaren 2019 stod Riksförbundet Hem och samhälle värd för NKF-konferensen som hölls i Varberg. Temat var hållbar utveckling ur ett socialt perspektiv. Samtidigt firade NKF sitt 100-årsjubileum med ett extra festligt program.

INTÄKTER ÅR 2019

KOSTNADER ÅR 2019

Ekonomi

Resultat

Marthaförbundet har under året erhållit externa bidrag till ett värde av 1 068 949 euro. Av dessa uppgår de privata bidragens andel till 722 805 euro, vilket betyder en ökning på 22 procent jämfört med förra året. De offentliga bidragen ökade med 3 procent från förra året till 346 144 euro.

Medlemsantalet har hållits oförändrat och medlemsintäkterna är 262 082 euro eller 17 procent av den totala finansieringen.

Värdepappersportföljen har år 2019 avkastat 143 640 euro i form av dividender och räntor.

Övriga intäkter som hyror, deltagaravgifter, försäljning av produkter och annonser har genererat intäkter på totalt 91 112 euro.

Med dessa resurser har Marthaförbundet arbetat med olika projekt som riktar sig till på förhand specificerade målgrupper och som har en begränsad projektbudget. Totalt har vi använt 551 730 euro till att verkställa dessa projekt inom våra kärnområden hushåll (180 046 euro), ekologi (344 209 euro) och ekonomi (27 475 euro).

För att dela kunskap och sprida material inom hushåll, ekologi och ekonomi till den breda allmänheten har vi använt 209 303 euro.

Till medlemsverksamheten har vi fördelat 455 149 euro. Dessa resurser har använts till tidskrifter 147 062 euro, medlemsvård och organisationsutveckling 144 772 euro, kommunikation 73 506 euro samt till att fira Martha 120 år 89 809 euro.

Till administrationen som omfattar lednings- och styrelsearbete samt ekonomifunktionen har använts 323 125 euro.

Anställda

Personalstyrkan har under året varierat från 12,5 till 14,7 årsverken. I medeltal uppgick antalet heltidsanställda till 12 personer och deltidanställda till 3 personer. Av personalstyrkan har fem personer visstidsanställning och tio personer är ordinarie, tillsvidareanställda. I genomsnitt var personalstyrkan under året 13,7 årsverken.

Placeringsverksamhet

Våra riktlinjer betonar ansvarsfullt placering och under året har vi ytterligare gjort omplaceringar i mer hållbara alternativ. Våra köp- och säljtransaktioner har under året genererat en stadig värdeökning i vår placeringsportfölj.

Framtida utveckling

Vår verksamhet styrs väldigt långt av hurdan finansiering vi har och är mycket beroende av externa stiftelser och fonder. Det är viktigt hur vi handskas och fördelar resurserna, så att de på bästa sätt kan skapa mervärde.

På sikt bör vi utöka den interna finansieringen för att säkerställa vår grundläggande verksamhet. Vi arbetar för en bredare medlemsbas, gynnsam placeringsavkastning samt för att främja en effektiv och hållbar användning av de egna resurserna.

Marthaförbundet strävar efter att vara en trovärdig, pålitlig och samhällspåverkande aktör även framöver, vilket bör underlätta våra möjligheter till extern finansiering. Som en naturlig del av arbetet att utveckla våra olika verksamheter ser vi över vår kostnadsstruktur och hushållar med våra resurser på bästa möjliga sätt.

Vi vill rikta ett varmt tack till:

Aktion Österbotten – Kustaktionsgruppen
Brita Maria Renlunds stiftelse
Föreningen för främjande av huslig utbildning
Föreningen Konstsamfundet
Lisi Wahls stiftelse
Marttaliitto/OKM
Nygréns stiftelse
Otto A. Malms donationsfond
Pörssisätiö
Saara och Björn Wahlroos' stiftelse
Social- och hälsoorganisationernas
understödscentral (STEA)

Sparbanksstiftelsen Esbo-Grankulla
Sparbanksstiftelsen Åbo-Pargas
Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond
Stiftelsen till förmån för finlandssvenska
kvinnor och hem
Stiftelsen Tre smeder
Svenska folkskolans vänner
Svenska kulturfonden
Undervisnings- och kulturministeriet
Vanda stad
Waldemar von Frenckells stiftelse
William Thurings stiftelse

Martha

F Ö R B U N D E T

Finlands svenska Marthaförbund rf, 2020

Medelhavsgatan 14 C,
00220 Helsingfors
Tfn 044 402 6884

martha@martha.fi / www.martha.fi

Följ oss!

FOTO Karin Lindroos, Maja-Stina Andersson
GRAFISK FORMGIVNING KRUT Collective
TRYCK Grano, 2020